

Strategia Wdrażania Produktu Innowacyjnego Testującego
pod tytułem:

Razem Przeciw Razom

Temat innowacyjny: ***Zwiększenie oferty istniejących, wykreowanie nowych instytucji działających na rzecz integracji społecznej grup zmarginalizowanych, wykluczonych bądź zagrożonych wykluczeniem społecznym***

Nazwa projektodawcy: ***Powiat Świdwiński/Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Świdwinie***

Nazwa Partnera: ***Politechnika Koszalińska/Instytut Instytut Polityki Społecznej i Stosunków Międzynarodowych***

Numer umowy: ***UDA-POKL.07.02.01-32-100/10-00***

Świdwin, wrzesień 2011

Człowiek – najlepsza inwestycja

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

**Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej
w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego**

Spis treści:

I.	Uzasadnienie	3
II.	Cel wprowadzenia innowacji	6
III.	Opis innowacji, w tym produktu finalnego	10
IV.	Plan działań w procesie testowania produktu finalnego	14
V.	Sposób sprawdzenia, czy innowacja działa	18
VI.	Strategia upowszechniania	20
VII.	Strategia włączania do głównego nurtu polityki	23
VIII.	Kamienie milowe II etapu projektu	25
IX.	Analiza ryzyka	26

I. Uzasadnienie

Główną potrzebą realizacji projektu „Razem Przeciw Razom” jest przeciwdziałanie zjawisku przemocy w rodzinie. Postrzeganie przemocy domowej, jako zjawiska stricte patologicznego, marginesowego, dotyczącego jedynie niewielkich i specyficznych grup społecznych, stanowi jedno z podstawowych źródeł trudności w jej zwalczaniu. Praktyka i teoria wskazują jednak, że przemoc domowa przybiera szereg różnorodnych postaci, co znajduje odzwierciedlenie m.in. w jej definicjach formułowanych w naukach psychologicznych i socjologicznych, jak i przepisach prawnych. Zgodnie z Ustawą z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, przemocą jest jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa, dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające je na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienie i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą”.¹

Problem przemocy w rodzinie występuje we wszystkich społeczeństwach i kręgach kulturowych. Kiedykolwiek jakiegokolwiek formy przemocy od członka rodziny doświadczył więcej, niż co trzeci Polak. Najpowszechniejsza jest przemoc psychiczna - 31%, fizyczna - 17%, ekonomiczna - 8% oraz seksualna. 20% respondentów doświadczyło tylko jednej formy przemocy, ale co setny doznał wszystkich.²

Sprawcami przemocy są głównie mężczyźni – 96%. Wśród osób dotkniętych przemocą w rodzinie 57% stanowią kobiety (wg deklaracji ofiar). Kobiety-ofiary przemocy deklarują, że 85% z nich doświadczyło przemocy seksualnej, 64% ekonomicznej, 61% fizycznej i 59% przemocy psychicznej.³

Szacuje się jednak, że statystyki nie oddają w pełni skali problemu. Dzieje się tak, dlatego że problem przemocy w rodzinie pozostaje ukryty. Poziom korzystania ze wsparcia jest niewielki, tylko co piąta rodzina dotknięta problemem zwróciła się o pomoc. Najczęściej były to rodziny dotknięte przemocą fizyczną – 20% i psychiczną – 19%, rzadziej seksualną 17% i ekonomiczną 14%. Pomoc najczęściej ograniczała się do interwencji policji, sądu lub kuratora. Bardzo rzadko rodziny dotknięte przemocą korzystały z pomocy terapeutycznej, leczenia odwykowego, założenia Niebieskiej Karty.⁴

Aby ukazać skalę i charakter problemu przemocy rodzinie w Powiecie Świdwińskim, w ramach projektu „Razem Przeciw Razom”, przeprowadzono:

- badania ilościowe (metoda badawcza dorosłych, to indywidualna ankieta bezpośrednia z wykorzystaniem standaryzowanego narzędzia pomiarowego – anonimowego kwestionariusza badawczego⁵, metoda badawcza dzieci i młodzieży, to ankieta audytoryjna z wykorzystaniem standaryzowanych narzędzi pomiarowych – anonimowych kwestionariuszy badawczych⁶),
- badania wtórne (przeprowadzenie analizy źródeł zastanych, przeprowadzenie wywiadów z poszczególnych instytucji z terenu Powiatu Świdwińskiego zajmujących się problemem przemocy w rodzinie⁷),
- badania jakościowe (przeprowadzenie zogniskowanych wywiadów grupowych FGI, w postaci dwóch spotkań fokusowych, na grupie użytkowników projektu⁸).

¹ Ustawa z dn. 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm. art. 2.

² *Polacy wobec zjawiska przemocy w rodzinie oraz opinie ofiar, sprawców i świadków o występowaniu i okolicznościach występowania przemocy w rodzinie*, Wyniki badań TNS OBOP dla Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej, Warszawa, wrzesień 2007 r., str. 8.

³ *Poradnik dla konsultantów „Przeciwdziałania przemocy w rodzinie”*, Instytut Psychologii Zdrowia, Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia”, str. 4.

⁴ *Polacy wobec przemocy...*, op. cit., str.11.

⁵ M. Czerwińska, M. Sasin, J. Czerwiński *Raport metodologiczny do badań ilościowych dorosłych z terenu Powiatu Świdwińskiego*, Świdwin 2011, luty-kwiecień 2011, str. 17.

⁶ M. Czerwińska, M. Sasin, J. Czerwiński *Raport metodologiczny do badań ilościowych dzieci i młodzieży z terenu Powiatu Świdwińskiego*, Świdwin luty-kwiecień 2011, str. 22.

⁷ E. Liszka-Gąsior, Ż. Wolniak, U. Kosowska, *Raport – opracowanie metodologii badań jakościowych i wtórnych*, Koszalin 2011, str. 5.

⁸ *Ibidem*, str. 5.

Postępowanie badawcze o takim charakterze i tematyce zostało przeprowadzone w regionie po raz pierwszy.

Badania ilościowe, mające na celu określenie skali problemu, przeprowadzono na dwóch grupach respondentów:

1 – dzieci i młodzież - uczniowie szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych z terenu Powiatu Świdwińskiego,

2 – osoby dorosłe w wieku produkcyjnym lub poprodukcyjnym, zamieszkałe na stałe lub tymczasowo na terenie którejkolwiek z gmin Powiatu Świdwińskiego.

W grupie dzieci i młodzieży znalazło się 1861 respondentów. 1289 młodych respondentów tj. 74% wskazało na zaistnienie jakiegokolwiek formy przemocy w ich rodzinach. 452 osoby, a więc 26% respondentów konsekwentnie w swoich odpowiedziach stwierdziło brak zachowań przemocowych w ich domach.⁹ Młodzi respondenci, na pytanie „z jaką formą przemocy zetknęli się w swym otoczeniu?” odpowiadali w następujący sposób: 33% - wskazało przemoc fizyczną, 22% - psychiczną, 21% - emocjonalną, 10% z przemocą rozumianą jako zaniedbanie i 5% z przemocą seksualną.¹⁰

W badaniu wzięło udział 919 dorosłych, w tym 587 kobiet (64%) i 332 mężczyzn (36%). Większość, bo aż 83% przyznała się do występowania w ich rodzinach jakiegoś rodzaju przemocy domowej. Zdecydowane deklaracje negujące występowanie tego zjawiska w rodzinach wskazało jedynie 17%. Warto w tym miejscu zauważyć, że uzyskane efekty badań w postępowaniu prowadzonym wśród osób dorosłych pokrywają się częściowo z tymi uzyskanymi od młodzieży (w sensie tendencji). Analiza danych z postępowania prowadzonego równoległe wśród młodych mieszkańców regionu wskazuje bowiem, że aż 74% indagowanych potwierdza istnienie przemocy w ich rodzinach. Jedynie 26% respondentów konsekwentnie stwierdziło brak zachowań przemocowych. Ponad 58% ankietowanych uważa, że nie ma usprawiedliwienia na stosowanie przemocy, 67% respondentów zgadza się z twierdzeniem, że „każda przemoc w rodzinie powinna podlegać karze”. Najczęstszymi formami przemocy obserwowanymi w Powiecie Świdwińskim są: przemoc psychiczna i emocjonalna (41%), fizyczna (32%), zaniedbanie (15%), przemoc seksualna (7%). Najczęstszymi rodzajami przemocy obserwowanymi w świdwińskich rodzinach okazały się: nie rozmawianie ze sobą (tzw. ciche dni), uderzenie dziecka przez dorosłego, poniżanie słowem, obelżywe wyzwiska, uderzenie dorosłego domownika przez męża/żonę, prowadzenie libacji i awantur w obecności dzieci. Z deklaracji mieszkańców Powiatu Świdwińskiego wynika, że ofiarami przemocy najczęściej padają dzieci, kobiety i osoby starsze. Najczęstszymi przyczynami przemocy, według opinii badanych, są: alkohol i inne używki, zła sytuacja materialna, wzory agresywnych zachowań, nieumiejętność porozumiewania się, potrzeba dominacji, bezradność.¹¹

Ocena skuteczności działań instytucji pomocowych przez mieszkańców regionu świdwińskiego wypada „średnio”. Ofiary przemocy z reguły „radzą sobie same” (36%) lub powiadamiają policję (20%).¹²

Skuteczność systemu pomocy osobom, które uległy przemocy w rodzinie zweryfikowano w trakcie badań jakościowych i wtórnych. Badaniom poddano 29 instytucji¹³, reprezentowanych przez 45 osób (33 kobiety i 12 mężczyzn), w tym: Pedagogzy szkolni/pracownicy Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej - 15 osób, Pracownicy socjalni - 7 osób, Policjanci - 12 osób, Prokurator - 1 osoba, Sędzia - 1 osoba, Lekarz - 1 osoba, przedstawiciele organizacji pozarządowych - 2 osoby, kuratorzy zawodowi - 6 osób.

⁹ M. Czerwińska, J. Czerwiński, U. Kosowska, E. Liszka-Gąsior, M. Sasin, *Raport badań ilościowych dzieci i młodzieży z terenu Powiatu Świdwińskiego*, Świdwin, lipiec 2011, str. 76 i 78.

¹⁰ *Ibidem*, str. 89.

¹¹ M. Czerwińska, J. Czerwiński, U. Kosowska, E. Liszka-Gąsior, M. Sasin, *Raport badań ilościowych dorosłych z terenu Powiatu Świdwińskiego*, Świdwin, lipiec 2011 r. str. 69-258.

¹² *Ibidem*, str. 120-122.

¹³ Instytucje pierwszego kontaktu z przypadkami przemocy w rodzinie w Powiecie Świdwińskim, to: Sąd Rejonowy (sędzia), Prokuratura (prokurator), Zespół Kuratorski (kuratorzy zawodowi), Komenda Powiatowa Policji (policjanci dzielnicowi), Służba zdrowia (lekarz chirurg dokonujący czynności obdukcyjnych mający kontakt z obszarem wykluczenia), Miejskie i Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej (pracownicy socjalni), Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne (psycholodzy, pedagodzy), Pedagogzy i psycholodzy szkolni – odpowiednio zajmujący się rozwiązywaniem problemów młodzieży w danej placówce edukacyjnej, Organizacje pozarządowe z obszaru przeciwdziałania przemocy w rodzinie, Powiatowe Centrum pomocy Rodzinie Powiatowy Pełnomocnik ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie).

Po pierwsze zidentyfikowano mocne i słabe strony funkcjonowania instytucji.

Po drugie przeprowadzono pogłębioną analizę istniejącego obecnie systemu komunikacyjnego między instytucjami, ze szczególnym uwzględnieniem mocnych i słabych stron tego systemu, znalezieniem ich przyczyn i konsekwencji praktycznych.

Po trzecie wypracowano założenia nowego, skuteczniejszego niż obecny modelu komunikacji między instytucjami pierwszego kontaktu z przypadkami przemocy, w który włączony zostanie utworzony ramach projektu Punkt Informacyjno-Konsultacyjny.

Wśród najczęściej wskazywanych, przez instytucje pierwszego kontaktu, barier w skutecznym rozwiązywaniu (przeciwdziałaniu) zjawisku przemocy domowej znalazły się: brak wymiany informacji (19%), brak współpracy między instytucjami (14, 3%), brak szybkiego przepływu informacji między nimi (9, 5%) oraz brak sprecyzowanych i ujednoczonych działań instytucji pierwszego kontaktu (9,5%)¹⁴. Wskazane powyżej bariery sprawiają, że obecny system przeciwdziałania przemocy w rodzinie nie działa prawidłowo i nie zapewnia Odbiorcom kompleksowej pomocy.

W trakcie badania fokusowego pracownicy instytucji pomocowych wskazywali, że aby móc skutecznie realizować swoje zadania potrzebują m.in.: - odbyć trening umiejętności rozmowy z ofiarą, słuchania, wzbudzania zaufania w ofierze, - „neutralnego” miejsca, gdzie można przeprowadzić rozmowę z ofiarą (ofiary często nie chcą rozmawiać w domu, a tym bardziej na komisariacie), - wiedzy z zakresu radzenia sobie ze stresem, - wypracowania form współpracy i działania wspólnych dla wszystkich instytucji, szczególnie w sytuacjach kryzysowych, - szkoleń specjalistycznych realizowanych w formie warsztatowej. Podkreślają również potrzebę edukacji społeczeństwa pod kątem uwrażliwienia na problem przemocy.¹⁵

Uwzględniając wyniki badań przeprowadzonych w Powiecie Świdwińskim w ramach projektu „Razem Przeciw Razom” należy jednoznacznie stwierdzić, że niezbędnym jest podejmowanie działań w zakresie diagnozowania, przeciwdziałania i reagowania w sytuacji przemocy w rodzinie. Zasięg i skala problemu zjawiska przemocy domowej skłania do takiego zdecydowanego osądu. Aktywność taką powinni podejmować wszyscy interesariusze w regionie, począwszy od organizacji pozarządowych, instytucji publicznych, ośrodków pomocowych, policji, służb kuratorskich czy szkół. Dopiero interdyscyplinarne podejście do problemu, wpracowane na bazie ścisłej współpracy interesariuszy regionalnych, gwarantujące pełne zaangażowanie każdej ze stron, może zapewnić sukces w przewyciężaniu tego trudnego i szczególnego problemu, jakim jest przemoc w rodzinie.

Brak reakcji lub niska skuteczność podejmowanych działań w zakresie walki z problemem może skutkować negatywnymi konsekwencjami, tak w wymiarze jednostkowym jak i ogólnospołecznym (- zagrożenie dla kolejnych pokoleń - dzieci dotknięte przemocą domową, częściej powielają takie postępowanie wobec swoich dzieci i na większą skalę dokonują aktów przemocy w społeczeństwie. O tym, że przemoc domowa jest dziedziczona przekonanych jest 52% dorosłych mieszkańców Powiatu¹⁶; - występują korelacje pomiędzy zjawiskami prostytucji, przestępczości, bezdomności a przemocą w rodzinie; - przemoc domowa niszczy zdrowie psychiczne i fizyczne ofiar, utrudnia im funkcjonowanie w społeczeństwie; - naraża na straty finansowe państwo, wymiar sprawiedliwości, służbę zdrowia, pomoc socjalną - znaczna część „klientów” pomocy społ. pochodzi z rodzin dotkniętych przemocą w rodzinie).

¹⁴ E. Liszka-Gąsior, Ż. Wolniak, U. Kosowska, T. Bogucka, M. Kamiński, *Raport z analizy i oceny obecnie działającego systemu*, Załącznik 1 i 2, Świdwin 2011.

¹⁵ Sprawozdanie z przebiegi pierwszego badania fokusowego grupa 1 i grupa 2, z dnia 3 marca 2011 r. moderator: E.Liszka-Gąsior, moderator wspierający: Ż. Wezgraj.

¹⁶ M. Czerwińska, J. Czerwiński, U. Kosowska, E. Liszka-Gąsior, M. Sasin, *Raport badań ilościowych dorosłych...*, op. cit., str. 258.

II. Cel wprowadzenia innowacji

Cel główny wprowadzenia innowacji jest tożsamy z celem projektu zawartym we wniosku o dofinansowanie: „Zastosowanie nowych rozwiązań w obszarze marginalizacji społecznej poprzez podniesienie innowacyjności działań 17 instytucji pierwszego kontaktu z przypadkami przemocy w rodzinie z terenu Powiatu Świdwińskiego do końca 2013 roku”.

<i>Cel ogólny</i>	<i>Rezultat</i>	<i>Wskaźnik</i>	<i>Sposób pomiaru</i>
Zastosowanie nowych rozwiązań w obszarze marginalizacji społecznej poprzez podniesienie innowacyjności działań 17 instytucji pierwszego kontaktu z przypadkami przemocy w rodzinie z terenu Powiatu Świdwińskiego.	- stworzenie nowego modelu rozwiązywania problemu przemocy w rodzinie przez instytucje pierwszego kontaktu, który zostanie pozytywnie zaopiniowany przez Regionalny Ośrodek Pomocy Społecznej w Szczecinie.	- liczba podpisanych listów intencyjnych przez instytucje pierwszego kontaktu – 17 instytucji, - rekomendacja Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Szczecinie dla stosowania produktu przez powiaty w województwie zachodniopomorskim – 1 opinia.	- dokumentacja projektowa, - dokumentacja Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Szczecinie.
	- wdrożenie modelu współpracy Zespołu Użytkowników w Powiecie Świdwińskim Uchwałą Rady Powiatu.	- podjęta uchwała Rady Powiatu – 1 uchwała.	- dokumentacja Rady Powiatu.
<i>Cel szczegółowy</i>	<i>Rezultat</i>	<i>Wskaźnik</i>	<i>Sposób pomiaru</i>
Poszerzenie współpracy pomiędzy 17 instytucjami pierwszego kontaktu z przypadkami przemocy w rodzinie w ramach prac Zespołu Użytkowników.	- utworzenie i funkcjonowanie Zespołu Użytkowników składającego się z 45 osób (33 kobiet, 12 mężczyzn) reprezentujących 17 instytucji pierwszego kontaktu ze zjawiskiem przemocy w rodzinie. W trakcie realizacji projektu zaobserwowano duże zainteresowanie pracowników instytucji pierwszego kontaktu pracami w Zespole Użytkowników (np. kuratorzy rodzinni, lekarze pierwszego kontaktu, policjanci z prewencji), w związku z tym nie wyklucza się powiększenia stanu osobowego Zespołu o kolejnych Użytkowników.	- deklaracje uczestnictwa w pracach Zespołu Użytkowników - 45 deklaracji członków Zespołu Użytkowników.	- listy obecności ze spotkań Zespołu Użytkowników - po każdym spotkaniu Zespołu (w latach 2012-2013 zaplanowano 18 spotkań Zespołu), - protokoły ze spotkań Zespołu Użytkowników - po każdym spotkaniu Zespołu.

<p>Wypracowanie wspólnych metod działania instytucji pierwszego kontaktu ze zjawiskiem przemocy w rodzinie.</p>	<p>- przyjęcie i zastosowanie wystandaryzowanych metod współpracy pomiędzy 17 instytucjami pierwszego kontaktu ze zjawiskiem przemocy w rodzinie.</p>	<p>- liczba osób zagrożonych wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w ramach działań Zespołu Użytkowników 15 osób (13 kobiet, 2 mężczyźni), - liczba osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, które otrzymały wsparcie w ramach działania Zespołu Użytkowników w pierwszym roku po zakończeniu realizacji projektu - 15 osób.</p>	<p>- listy obecności ze spotkań Zespołu Użytkowników - po każdym spotkaniu Zespołu (w latach 2012-2013 zaplanowano 18 spotkań Zespołu), - protokoły ze spotkań Zespołu Użytkowników-po każdym spotkaniu Zespołu.</p>
<p>Podniesienie autorytetu społecznego instytucji pierwszego kontaktu z przypadkami przemocy w rodzinie wśród mieszkańców Powiatu Świdwińskiego.</p>	<p>- podniesienie kompetencji zawodowych i doświadczenia Zespołu Użytkowników - 45 osób (33K, 12M), -profesjonalizacja usług prowadzonych przez instytucje pierwszego kontaktu.</p>	<p>- liczba Użytkowników, którzy otrzymali wsparcie w ramach działalności ZU (wzrost kompetencji) - 45 osób (33K, 12M), - liczba osób (Odbiorców), które otrzymały wsparcie ze strony pracowników instytucji pierwszego kontaktu objętych działaniami Zespołu Użytkowników – 15 osób</p>	<p>- certyfikaty/ zaświadczenia z ukończenia szkoleń – wydawane dla każdego uczestnika szkolenia po jego ukończeniu, - listy obecności na szkoleniach – lista obecności z każdego szkolenia - ankiety monitorujące stan wiedzy uczestników szkolenia – prowadzone przed i po zakończeniu szkolenia.</p>
<p>Zmiana sposobu postrzegania zjawiska przemocy w rodzinie, zwiększenie stopnia reagowania poprzez przeprowadzenie kampanii społecznej w województwie zachodniopomorskim.</p>	<p>- stworzenie modelu scenariusza Kampanii Społecznej i realizacja Kampanii Społecznej, - wzrost świadomości społecznej w zakresie skali i form przemocy w rodzinie, - zmiana sposobu postrzegania zjawiska przemocy w rodzinie.</p>	<p>- zrealizowanie Kampanii Społecznej zgodnie ze scenariuszem – 1 Kampania Społeczna.</p>	<p>- dokumentacja fotograficzna z przebiegu kampanii, - sprawozdania z realizacji poszczególnych elementów kampanii, - listy dystrybucji materiałów informacyjnych. Szczegółowy sposób pomiaru wskaźników dotyczących zmian postaw społecznych, zostanie określony przez wykonawcę Kampanii (jako jeden z obowiązków).</p>
<p>Uruchomienie nowej formy pomocy dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie poprzez uruchomienie Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego i linii telefonicznej z numerem 801... w Powiecie Świdwińskim</p>	<p>- utworzenie i funkcjonowanie Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego i linii telefonicznej z numerem 801 ...</p>	<p>- otwarcie i funkcjonowanie Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego – 1 Punkt, - liczba osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, które skorzystały ze wsparcia Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego w</p>	<p>- sprawozdania i raporty z działalności Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego – wykonywane raz na kwartał, - bilingi telefoniczne operatora z rozmów wychodzących i przychodzących sporządzane za każdy</p>

		trakcie realizacji projektu – 30 osób, - liczba osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, które skorzystały ze wsparcia Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego w roku po zakończeniu realizacji projektu - 20 osób.	miesiąc, - umowa potwierdzająca zatrudnienie pracownika w Punkcie Informacyjno-Konsultacyjnym – lista obecności i lista płac za każdy miesiąc, - sprawozdania doradców/ekspertów pracujących w Punkcie, sporządzane z każdej przeprowadzonej interwencji/ z każdego przeprowadzonego spotkania.
Upowszechnienie informacji na temat Produktu Finalnego projektu „Razem Przeciw Razom” wśród 18 powiatów ziemskich w województwie zachodniopomorskim.	- wzrost świadomości i poziomu wiedzy na temat Produktu Finalnego	- liczba przedstawicieli powiatów (przewodniczących rad/starostów i/lub ich przedstawicieli), biorących udział w konferencjach i seminariach dot. realizacji projektu „Razem Przeciw Razom” i opracowanego Produktu Finalnego	- dokumentacja fotograficzna z konferencji i seminariów, - listy obecności uczestników - z każdej konferencji/z każdego seminarium.

Dzięki wprowadzeniu innowacji:

1. powstanie trzejelementowy produkt finalny składający się z:

- modelu pracy Zespołu Użytkowników (ZU)
- modelu planu pracy i harmonogramu Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego (PIK)
- modelu scenariusza Kampanii Społecznej (KS)

2. co najmniej 45 osób – reprezentantów, co najmniej 17 instytucji pierwszego kontaktu z przypadkami przemocy w rodzinie zostanie członkami Zespołu Użytkowników i będzie brało czynny udział w jego pracach.

3. co najmniej 45 osób – reprezentantów co najmniej 17 instytucji pierwszego kontaktu z przypadkami przemocy w rodzinie weźmie udział w specjalistycznych szkoleniach związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie i podniesie swoje kompetencje zawodowe, równocześnie podnosząc jakość usług świadczonych przez instytucję, w której pracuje.

4. co najmniej 15 osób – ofiar przemocy w rodzinie otrzyma wsparcie w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w wyniku pracy Zespołu Użytkowników.

5. co najmniej 50 osób – ofiar przemocy w rodzinie otrzyma kompleksowe wsparcie (terapeutyczne i/lub prawne i/lub administracyjne) w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w wyniku funkcjonowania Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego.

6. co najmniej 20 tysięcy osób – mieszkańców Powiatu Świdwińskiego otrzyma informację na temat zjawiska przemocy w rodzinie w wyniku przeprowadzenia Kampanii Społecznej.

Dzięki zastosowaniu takiego rozwiązania kobiety i mężczyźni zagrożeni marginalizacją społeczną, ponieważ doświadczyły/li przemocy w rodzinie otrzymają nowe rozwiązania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w postaci kompleksowej pomocy wysoko wykwalifikowanej kadry, wyposażonej w nowoczesne metody działania, spójne procedury (model współpracy instytucji pierwszego kontaktu z przypadkami przemocy w rodzinie).

III. Opis innowacji, w tym produktu finalnego

Innowacyjność w projekcie polega na zindywidualizowanym podejściu do Użytkowników (przedstawicieli instytucji pierwszego kontaktu z przypadkami przemocy w rodzinie) i Odbiorców (osób zagrożonych wykluczeniem społecznym ze względu na przemoc w rodzinie), kompleksowego systemu pracy dla powiatów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, stymulowaniu współpracy między instytucjami (połączenie działań różnych instytucji i organizacji czyli różnych metod i narzędzi działania), integrowaniu dostępnych narzędzi cechujących się wyższą użytecznością-pakiety (3 instrumenty w ramach produktu finalnego), wyspecjalizowanych receptach na wsparcie grupy oraz usprawnieniach metodycznych wynikających z twórczego wykorzystania nowoczesnych technologii komunikacji (VoIP¹⁷, elektroniczny system komunikacji) – wartość dodana projektu.

Jest alternatywą dla obecnie istniejącego systemu, który jak wskazują Odbiorcy, i również Użytkownicy wykazuje luki i bariery w skutecznym rozwiązywaniu problemu przemocy w rodzinie.

Wymiar innowacyjności produktu:

Uczestnika projektu – nastawienie na wsparcie korzystających z podobnych, ale nieidentycznych form pomocy, tzn. wypracowanie modelu kompleksowego wsparcia Użytkowników i Odbiorców.

Problemu – skuteczne rozwiązanie istniejącego problemu.

Formy wsparcia – wykorzystanie nowych instrumentów w rozwiązywaniu dotychczasowego problemu (produkt finalny).

Jest rodzajem innowacji społecznej wprowadzającej nowe pomysły, które umożliwiają odmienne rozwiązywanie problemów społecznych i przyniosą pozytywne rezultaty w funkcjonowaniu jednostek i grup społecznych.

Stanowi innowację popytową, powstałą w odpowiedzi na konkretną potrzebę: nierozwiązany problem przemocy w rodzinie, ponieważ stosowane dotychczas instrumenty nie są skuteczne i nie przynoszą pożądanego rezultatu

Najczęściej wskazywane, przez instytucje pierwszego kontaktu ograniczenia to: brak wymiany informacji (19%), brak współpracy między instytucjami (14, 3%), brak szybkiego przepływu informacji między nimi (9, 5%) oraz brak sprecyzowanych i ujednoczonych działań instytucji pierwszego kontaktu (9,5%)¹⁸. Wskazane powyżej bariery sprawiają, że obecny system przeciwdziałania przemocy w rodzinie nie działa prawidłowo i nie zapewnia Odbiorcom kompleksowej pomocy.

Brak międzyinstytucjonalnego (łączy kompetencje wielu instytucji), efektywnego systemu przeciwdziałania przemocy, opartego na modelowych działaniach oraz jednolitych/standardowych procedurach dla Użytkowników z uwzględnieniem indywidualnego podejścia do Odbiorców.

Instytucje pierwszego kontaktu zajmujące się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie istnieją obok siebie, ale ściśle ze sobą nie współpracują, przez co pomoc oferowana Odbiorcom nie jest kompleksowa. Zagubiony w zawiłych, często niezrozumiałych procedurach Odbiorca odstępnie od prób uzyskania pomocy, a w konsekwencji zmiany swojej dotychczasowej sytuacji życiowej, co doprowadza do pogłębiania się problemu marginalizacji społecznej i przenoszenia problemu przemocy na kolejne pokolenia. Dzięki zastosowaniu innowacji jeden sygnał od Odbiorcy, o potrzebie wsparcia w związku ze zjawiskiem przemocy w rodzinie, uruchomi aktywność wszystkich odpowiednich instytucji pierwszego kontaktu, działających bezzwłocznie i według ujednoczonych procedur. Przepływ informacji pomiędzy instytucjami umożliwi szybsze wypracowanie rozwiązania, ponieważ każda z instytucji będzie się koncentrowała na zaopiekowaniu się Odbiorcą i pomocy w rozwiązaniu problemu, bez odsyłania do kolejnych instytucji.

¹⁷ System telefonii VoIP (Voice over IP - przesyłanie głosu/telefonowanie przez sieć Internet.

¹⁸ E. Liszka-Gąsior, Ż. Wolniak, U. Kosowska, T. Bogucka, M. Kamiński, *Raport z analizy i oceny obecnie działającego systemu*, Załącznik 1 i 2, Świdwin 2011.

W oparciu o przeprowadzoną analizę i ocenę obecnie działającego systemu przeciwdziałania przemocy na terenie Powiatu Świdwińskiego (z uwzględnieniem otoczenia prawnego, sytuacji społeczno-gospodarczej powiatu oraz danych statystycznych na temat skali zjawiska w regionie uzyskanych w instytucjach pierwszego kontaktu tj. Policja, Prokuratura, pomoc społeczna, instytucje oświatowe¹⁹), wyniki badań ilościowych przeprowadzonych na reprezentatywnej próbie²⁰ respondentów oraz pogłębione badania jakościowe (badania fokusowe i cykl spotkań z udziałem praktyków-przedstawicieli instytucji pierwszego kontaktu tworzących Zespół Użytkowników²¹), stworzono innowacyjny **produkt finalny składający się z trzech instrumentów**, których działanie ma na celu wprowadzenie właściwych praktyk i zniwelowanie barier sprawiających, że stosowane dotąd metody przeciwdziałania przemocy nie przyniosły oczekiwanych rezultatów. Produkt finalny składa się z trzech uzupełniających się i wzajemnie wzmacniających swoje działanie instrumentów:

- **Modelu pracy Zespołu Użytkowników (ZU)** – zawiera sposób doboru członków Zespołu, program szkoleń, harmonogram i plan pracy, sposoby komunikacji wewnątrz Zespołu, sposób wdrażania modelu dla lokalnych instytucji pierwszego kontaktu z możliwością implementacji na obszary innych powiatów, scenariusze najczęstszych sytuacji dotyczących Odbiorców oraz scenariusze najczęstszych interwencji dotyczących Odbiorców.
- **Planu pracy i harmonogramu Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego (PIK)** – ma do dyspozycji: informator z zasobami powiatu w postaci mapy instytucji pierwszego kontaktu i opisów ich działania, linię telefoniczną z numerem 801... działająca na terenie powiatu, ulotki informacyjne dostępne w instytucjach pierwszego kontaktu, plakaty informacyjne, bilbordy w każdym mieście powiatu, dyżury specjalistów: np. prawnik, doradca zawodowy, pracownik socjalny, policjant, system komunikacji dla członków Zespołu Użytkowników – wartość dodana, system elektroniczny z modułem sms powiadamiania o interwencjach kryzysowych.
- **Scenariusza Kampanii Społecznej** – informacyjno-edukacyjna złożona z dopełniających się wzajemnie, możliwych do przeprowadzania niezależnie, modułów obejmujących: wskazanie celów i grup odbiorców kampanii, opis narzędzi/nośników informacji (plakaty, bilbordy, roll upy), międzyszkolny konkurs plastyczny, prelekcja pedagoga szkolnego, happening, gadżety (brelok, zakładka do książki, długopis, magnes, torba na zakupy), ulotki, wydawnictwa, artykuły sponsorowane), opis przebiegu kampanii (w tym przykładowy harmonogram działań).

Produkt finalny w postaci trzech ww. komponentów daje możliwość kompleksowego, wielopłaszczyznowego i skutecznego przeciwdziałania przemocy w rodzinie na poziomie powiatu. Zapewnia, dzięki odpowiednio przygotowanym modelom, harmonogramom oraz wykorzystaniu nowoczesnych możliwości komunikowania się, skuteczniejsze i szybsze działania pomocowe na rzecz beneficjentów: pracowników instytucji pierwszego kontaktu, ofiar, sprawców, świadków oraz osób zagrożonych wystąpieniem przemocy w rodzinie. Jest kompleksowym narzędziem przeciwdziałania przemocy w rodzinie zaprojektowanym dla Powiatu Świdwińskiego, na tyle uniwersalnym, że możliwym do zaimplementowania na inne powiaty województwa zachodniopomorskiego.

Innowacja skierowana jest do trzech grup docelowych:

- kadr instytucji pierwszego kontaktu (Starostwo Powiatowe, Urzędy Gmin oraz wszystkie instytucje z obszaru pierwszego kontaktu jak i inne wyrażające akces współpracy - w przypadku obszaru przemocy w rodzinie będą to: odpowiednie Sądy, Prokuratura, Zespoły kuratorskie, Miejskie Ośrodki Pomocy Społecznej, Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej, Ośrodki wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie, Poradnie Psychologiczno Pedagogiczne, Szkoły, Powiatowe

¹⁹ E. Liszka-Gąsior, Ż. Wolniak, U. Kosowska, *Raport – opracowanie metodologii badań jakościowych i wtórnych*, Świdwin 2011.

²⁰ Badaniami objęto 1861 dzieci i młodzieży oraz 960 dorosłych w 7 obszarach badawczych: gmina wiejska Brzeźno, miejsko-wiejska Polczyn-Zdroju, gmina wiejska Rąbino, gmina wiejska Sławoborze, gmina miejska Świdwin oraz gmina wiejska Świdwin. Z analizy danych wynika, że 74 % badanych dzieci i młodzieży oraz 82 % dorosłych kobiet i mężczyzn wskazało na istnienie przemocy w rodzinie. - M. Czerwińska, J. Czerwiński, U. Kosowska, E. Liszka-Gąsior, M. Sasin, *Raport badań ilościowych dzieci i młodzieży z terenu Powiatu Świdwińskiego*, Świdwin 2011 oraz. M. Czerwińska, J. Czerwiński, U. Kosowska, E. Liszka-Gąsior, M. Sasin, *Raport badań ilościowych dorosłych z terenu Powiatu Świdwińskiego*, Świdwin 2011, M. Czerwińska, M. Sasin, J. Czerwiński *Raport metodologiczny do badań ilościowych dzieci i młodzieży z terenu Powiatu Świdwińskiego*, luty-kwiecień Świdwin 2011, M. Czerwińska, M. Sasin, J. Czerwiński *Raport metodologiczny do badań ilościowych dorosłych z terenu Powiatu Świdwińskiego*, luty-kwiecień Świdwin 2011.

²¹ E. Liszka-Gąsior, Ż. Wolniak, U. Kosowska, *Raport badań jakościowych*, Świdwin 2011, s. 19.

Centra pomocy Rodzinie, Zespoły Interdyscyplinarne, Miejskie oraz Gminne Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Komendy Policji i Rewiry Dzielnicowe, Rodziny Zastępcze, Domy Pomocy Społecznej, Miejskie i Gminne Urzędy, Świetlice terapeutyczne, Stowarzyszenia, Fundacje, Akcje społeczne, Punkty Integracji, Organizacje pozarządowe niosące pomoc ofiarom i sprawcom przemocy w rodzinie oraz wszystkie inne, niewymienione instytucje zaangażowane w ograniczanie zjawiska przemocy w rodzinie,

- osób doświadczających przemocy, jej świadków i sprawców,
- szerokokorozumianej opinii publicznej potencjalnie zagrożonych przemocą, świadków, sprawców do których za sprawą kampanii społecznej dotrze przekaz informacyjno-edukacyjny.

Warunki ogólne prawidłowego działania innowacji:

- zaproszenie do współpracy możliwie najwięcej instytucji z obszaru przeciwdziałania przemocy w rodzinie wraz z instytucjami pozarządowymi, aby system przeciwdziałania przemocy w rodzinie nie miał luk.

Warunki szczegółowe prawidłowego działania innowacji:

Zespół Użytkowników

- powołanie koordynatora (instytucja lub osoba) inicjującego powstanie i koordynującego działania Zespołu Użytkowników oraz odpowiada za całościowe wdrożenie modelu komunikacji Zespołu,
- rekrutacja Zespołu Użytkowników²² – właściwy dobór członków ZU, wyłonionych z personelu instytucji pierwszego kontaktu, cechujący się zaangażowaniem w przeciwdziałanie przemocy w rodzinie i deklarujących stałość współpracy,
- instytucja delegująca swojego pracownika do prac ZU angażuje istniejącą lub stwarza nową bazę niezbędną do prawidłowego działania: komputer, telefon komórkowy, telefon stacjonarny, fax,
- wdrożenie komputerowego systemu komunikacji członków Zespołu Użytkowników, wraz z przeszkoleniem ZU w zakresie działania komunikatora,
- zabezpieczenie miejsca spotkań ZU i jego grup roboczych,
- wdrożenie 7-elementowego modelu składającego się na model komunikacji Zespołu Użytkowników²³,
- współpraca z Punktem Informacyjno-Konsultacyjnym.

Punkt Konsultacyjno-Informacyjny²⁴

- wyodrębnienie lokalu dla działań Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego w celu zapewnienia właściwych warunków pracy z ofiarą w tym m.in. dyskrecji, intymności, poczucia bezpieczeństwa, itp.
- rekrutacja pracownika - wyłonionego z zasobów instytucji wdrażającej innowację - starannie dobrany, kierunkowo związany z pracą w obszarze przemocy w rodzinie (również może być specjalista w ramach wolontariatu lub osoba nowo zatrudniona),
- zaangażowanie istniejącej bazy lub stworzenie nowej, niezbędnej do prawidłowego działania pracownika PIK: komputer, telefon komórkowy, telefon stacjonarny, fax,
- uruchomienie linii telefonicznej z numerem 801....,
- pozyskanie specjalistów (psycholog, doradca zawodowy, pracownik socjalny, policjant, prawnik) z instytucji współpracującymi, wykorzystanie zasobów własnych lub specjalistów świadczących usługi pro bono,
- ustalenie dyżurów/godzin pracy Punktu dogodnych dla Odbiorców,
- utworzenie informatora zawierający zasoby powiatu w postaci mapy instytucji i opisów ich działania,

²² E. Liszka-Gąsior, Ż. Wolniak, U. Kosowska, *Model Pracy Zespołu Użytkowników – Sposób doboru członków do ZU*, Świdwin 2011, s. 5-6.

²³ E. Liszka-Gąsior, Ż. Wolniak, U. Kosowska, *Model Pracy Zespołu Użytkowników – Scenariusz najczęstszych sytuacji i interwencji dotyczących Odbiorców*, Świdwin 2011, s. 24-45.

²⁴ B. Woźniak, M. Bachtiaak, A. Zglenicka, *Plan pracy i harmonogram Punktu Informacyjno Konsultacyjnego*, Świdwin 2011.

- dodatkowo, proponuje się wdrożenie systemu komputerowego do komunikacji z członkami Zespołu Użytkowników oraz systemu sms powiadamiania o interwencjach kryzysowych.

Scenariusz Kampanii Społecznej²⁵:

- każdorazowe oszacowanie potrzeb w zakresie ilości poszczególnych nośników (plakatów, billboardów, ulotek, gadżetów, nakładu wydawnictw) i skosztorysowanie wszystkich pozycji,
- stosowanie się do opis przebiegu kampanii (w tym przykładowego harmonogramu działań).

Udział w przedsięwzięciu oparty jest na pełnej dobrowolności. Bardzo ważnym elementem właściwego działania innowacji jest kapitał ludzki, wnoszone przez ludzi kompetencje i doświadczenie wraz wykorzystaniem narzędzi powstałych podczas realizacji projektu „Razem Przeciw Razom” pozwolą w jak największym stopniu zaspokoić potrzeby i niwelować deficyty Odbiorców i Użytkowników, czyli zapewnić właściwe działania innowacji.

Analizując innowację, pod względem poniesionych kosztów, należy zauważyć, iż o ile zadanie diagnoza, kosztowała 246.218,05 zł, za co opłacono przygotowanie metodologii badań, opłacono ankierów, osoby przygotowujące raporty oraz moderatorów spotkań fokusowych. W momencie powstawania produktu finalnego, inne jednostki chcące wprowadzić innowację, kosztów tych nie będą ponosiły. Jest to znaczący wydatek, który dla większości jednostek samorządu terytorialnego, jest nie do udźwignięcia, a należy pamiętać, iż problem przemocy w rodzinie jest problemem ponadregionalnym i występującym na terenie całego kraju. Dodatkowo wydatki związane z opracowaniem scenariusza Kampanii Społecznej i planu pracy Punktu Informacyjno – Konsultacyjnego, który w projekcie wyniósł 24.000 zł, to wydatek jednorazowy, gdyż powstał gotowy model działania do zaimplementowania przez instytucje, które będą zainteresowane wdrożeniem innowacji. Koszty utworzenia i działania Punktu, mogą być bardzo niskie, gdyż jak już wspomniano Punkt można utworzyć w wydzielonym pomieszczeniu instytucji a osoby w nim pracujące mogą wykonywać zadania w ramach oddelegowania przez pracodawcę. Dodatkowo Scenariusz Kampanii Społecznej zaplanowany jest modułowo z uwzględnieniem finansowych możliwości powiatów. Wdrożenie innowacji nie wymaga zgody instytucji trzeciej, ani zmian organizacyjnych, czy prawnych, gdyż wszelkie działania będą prowadzone w ramach istniejących ram prawnych obowiązujących w danym powiecie.

W ramach projektu powstał model pracy Zespołu Użytkowników, który zostanie w późniejszej fazie projektu w 2012 roku, zweryfikowany i pogłębiony poprzez szereg specjalistycznych szkoleń dla członków Zespołu. Zaimplementowanie modelu pracy Zespołu również jest możliwe przez inne powiaty, dodatkowo specjalistyczne szkolenia, którymi objęci są członkowie ZU w ramach projektu, mogą być sfinansowane ze środków własnych pracodawców lub mogą być ujęte w cyklach szkoleń finansowanych np. z Europejskiego Funduszu Społecznego.

Koszty poniesione w ramach prac nad innowacją poskutkowały wypracowaniem gotowych wzorów rozwiązań dla wszystkich zainteresowanych pragnących włączyć się w problem przeciwdziałania przemocy w rodzinie bez znaczących obciążeń finansowych.

Każdy z instrumentów produktu finalnego został tak zaprojektowany, że może być zaimplementowany niezależnie od pozostałych w zależności od potrzeb, specyfiki i budżetu powiatu, ale całościowe wdrożenie zmaksymalizuje oczekiwany efekt i zwiększa możliwość, że innowacja zadziała w praktyce.

Efekty zastosowania innowacji można podzielić na trzy kategorie:

a) w odniesieniu do **Użytkowników**:

- indywidualizacja podejścia do przypadków przemocy dzięki spotkaniom Zespołu Użytkowników (na których następuje wymiana informacji, doświadczeń oraz wypracowanie najskuteczniejszej metody pomocy odbiorcy),
- przyspieszenie obiegu informacji - przekazywana jest między ściśle określonymi (z imienia i nazwiska) członkami Zespołu Użytkowników,

²⁵ B. Woźniak, M. Bachtak, A. Zglenicka, *Założenie Planu Kampanii Społecznej*, Świdwin 2011.

- zintegrowanie działań gminnych systemów przeciwdziałania przemocy w rodzinie na szczeblu powiatowym, poprzez spotkania i wspólną pracę członków Zespołu Użytkowników, będących przedstawicielami gminnych i ponadgminnych instytucji pierwszego kontaktu,
- stworzenie platformy wymiany konkretnych informacji dotyczących indywidualnych przypadków przemocy domowej,
- uzyskanie możliwości wdrożenia instrumentu wsparcia dla grupy odbiorców, dla której nie istnieje wyspecjalizowana oferta,
- zwiększenie skuteczności podejmowanych przez nich działań,
- zwiększenie potencjału pracowników (rozwój zawodowy),
- stworzenie instrumentu koordynującego i monitorującego pracę poszczególnych instytucji pierwszego kontaktu jakim staje się Powiat/Instytucja wdrażająca lub Lider Zespołu Użytkowników.

b) w odniesieniu do **Odbiorców**:

- zmniejszeniu zjawiska marginalizacji społecznej odbiorców (dzieci, kobiet i mężczyzn dotkniętych zjawiskiem przemocy w rodzinie), zamieszkujących na terenie powiatu,
- podniesieniu świadomości odbiorców na temat różnorodność zjawiska przemocy,
- zmianie sposobu myślenia odbiorców na temat przemocy i postrzegania siebie poprzez tematyczne grupy wsparcia dla ofiar przemocy lub dla jej sprawców,
- wyeliminowaniu zbędnych działań narzucanych na ofiarę –ofiara poprzez zgłoszenie do Zespołu Użytkowników zostaje włączona w kompleksowy system pomocy,
- zerwaniu z anonimowością instytucji w kontakcie z ofiarą,
- podniesieniu jakości usług kierowanych do osób dotkniętych przemocą w rodzinie,
- rozszerzeniu oferty pomocowej skierowanej do osób dotkniętych przemocą w rodzinie - nowa forma pomocy instytucjonalnej – Punkt Informacyjno-Konsultacyjny.

c) w odniesieniu do **interesariuszy/beneficjentów** (pozostałych osób kontaktujących się z Odbiorcami – szeroko rozumiana opinia publiczna, osoby potencjalnie zagrożone przemocą, świadkowie, sprawcy)

- zmiana postrzegania zjawiska przemocy wśród szerokokorozumianej opinii publicznej, osób potencjalnie zagrożonych przemocą, jej świadków i sprawców,
- wskazania, jak należy reagować w zetknięciu z przemocą.
- podniesienie świadomości społecznej w zakresie skutków płynących ze stosowania przemocy w rodzinie, szczególnie świadomości grup wysokiego ryzyka: dzieci i osób starszych,
- poprawa jakości życia rodzin poprzez promowanie prawidłowych wzorców rodzinnych,
- budowanie wspólnej koalicji z przedstawicielami lokalnej polityki na rzecz walki z przemocą w rodzinie jako poważnie traktowanym zjawiskiem.

Innowacja obejmuje następujące elementy:

1 – Zastosowanie jednolitego/standardowego systemu działania i pracy dla możliwie największej liczby instytucji pierwszego kontaktu z terenu powiatu, poprzez wdrożenie instrumentów modelu pracy Zespołu Użytkowników.

2 – Podniesienie świadomości społecznej w zakresie skutków płynących ze stosowania przemocy w rodzinie, obnażenie różnorodnych form jakie może przybierać oraz wskazanie możliwości przeciwstawiania się jej – poprzez przeprowadzenie Kampanii Społecznej.

3 – Objęcie kompleksową i natychmiastową pomocą Odbiorców poprzez uruchomienie Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego.

IV. Plan działań w procesie testowania produktu finalnego

Za proces testowania produktu odpowiedzialny jest Lider projektu. Testowanie realizowane będzie w okresie styczeń 2012 – grudzień 2013.

Grupy docelowe w procesie testowania:

- **Zespół Użytkowników** składający się z 45 osób (33 kobiet, 12 mężczyzn) reprezentujących 17 instytucji pierwszego kontaktu ze zjawiskiem przemocy w rodzinie.

Rekrutacja zamknięta w I fazie realizacji projektu. Osoby typowane zgodnie z kompetencjami oraz zakresem wykonywanych obowiązków przez instytucje pierwszego kontaktu, które podpisały listy intencyjne udziału w projekcie – złożyły deklarację udziału w projekcie (zasada dobrowolności przy przystąpieniu instytucji).

- **Odbiorcy** - osoby zagrożone wykluczeniem społecznym objęte wsparciem w ramach działań Zespołu Użytkowników 15 osób (13 kobiet, 2 mężczyzn). Rekrutacja dokonywana przez Członków Zespołu Użytkowników do procesu testowania produktu finalnego. Zasady rekrutacji zostaną określone przez Członków ZU w pierwszym etapie II fazy projektu. Będą się wywodzić z obszaru wykluczenia społecznego, bezpośrednio dotknięte zjawiskiem przemocy domowej, widniejące w ewidencji ww. instytucji. Wezmą również udział w warsztatach dla ofiar – liczba 15 osób jest celowa gdyż stanowi skuteczną do prowadzenia grupę warsztatową.

Testowanie Instrumentu – Model Pracy Zespołu Użytkowników

Jednym z głównych założeń projektu jest utworzenie Zespołu Użytkowników, którego zadaniem jest wypracowanie nowego, skuteczniejszego programu pomocy w przypadkach przemocy w rodzinie. Dzięki szczegółowo opisanym elementom składowym modelu pracy Zespołu istnieje możliwość zorganizowania grupy osób z instytucji pierwszego kontaktu, których wspólna praca prowadzi do efektywniejszego wykorzystania potencjału tkwiącego w poszczególnych instytucjach, niwelowania zgłaszanych przez nie trudności i w efekcie doprowadza do stworzenia skuteczniejszego systemu niesienia pomocy ofiarom przemocy w rodzinie z terenu powiatu.

W ramach testowania planuje się spotkania zespołu w celu testowania modelu (18 spotkań – koszty: wynagrodzenie dla członków Zespołu (45 osób x 100 zł/spotkanie), catering, materiały biurowe. Zatrudniony jest Specjalista ds. koordynacji prac Zespołu Użytkowników, współpracy z ekspertami, Odbiorcami i Partnerem. Jak pokazały analizy i badania przeprowadzone w fazie diagnozy²⁶ konieczne jest wsparcie szkoleniowe dla członków Zespołu Użytkowników. W ramach stworzonego modelu opracowany został program szkoleń dla członków Zespołu, który zostanie poddany testowaniu. Z uwagi na konieczność rzetelnego przygotowania programu szkoleniowego, odpowiadającego w pełni potrzebom Użytkowników, odbędą się one w fazie testowania a nie jak planowano w fazie diagnozy.

Monitoring: listy obecności, protokoły ze spotkań Zespołu Użytkowników, certyfikaty/zaświadczenia z ukończonych szkoleń, ankiety monitorujące poziom wiedzy.

Testowanie instrumentu – Punkt Informacyjno-Konsultacyjny

Działalność Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego jest narzędziem wsparcia dla osób z terenu Powiatu Świdwińskiego. Punkt wspierał będzie w poszukiwaniu rozwiązań w odpowiedniej instytucji pierwszego kontaktu.

Zakres pomocy Punktu jest składową kompetencji i zadań wykonywanych przez instytucje uczestniczące w pracy projektu, których przedstawiciele tworzą Zespół Użytkowników. Instytucje

²⁶ M. Czerwińska, J. Czerwiński, U. Kosowska, E. Liszka-Gąsior, M. Sasin, *Raport badań ilościowych dzieci i młodzieży z terenu Powiatu Świdwińskiego*, Świdwin 2011 oraz. M. Czerwińska, J. Czerwiński, U. Kosowska, E. Liszka-Gąsior, M. Sasin, *Raport badań ilościowych dorosłych z terenu Powiatu Świdwińskiego*, Świdwin 2011, M. Czerwińska, M. Sasin, J. j. Czerwiński *Raport metodologiczny do badań ilościowych dzieci i młodzieży z terenu Powiatu Świdwińskiego*, luty-kwiecień Świdwin 2011, M. Czerwińska, M. Sasin, J. Czerwiński E. Liszka-Gąsior, Ż. Wolniak, U. Kosowska, *Raport badań jakościowych*, Świdwin 2011, E. Liszka-Gąsior, Ż. Wolniak, U. Kosowska, T. Bogucka, M. Kamiński, *Raport z analizy i oceny obecnie działającego systemu*.

znajdujące się na terenie Powiatu tworzą jego zasoby, na których opiera się pomoc skierowana do osób potrzebujących wsparcia.

Punkt będzie działał w obszarze zadań Starostwa Powiatowego, w mieście powiatowym. Dyżur w nim odbywał się będzie podczas godzin pracy urzędu. Ważne by dyżur miał miejsce w osobnym pomieszczeniu, tak aby osoba, zgłaszająca się po pomoc mogła w nieskrępowany sposób przedstawić problem z jakim się zgłosiła.

Działalność Punktu jest ściśle zintegrowana z Kampanią Społeczną oraz działaniami Zespołu Użytkowników.

Założenia pracy Punktu, jego formy działania, wyróżniają go spośród innych form wsparcia dostępnych dla osób z obszaru wykluczenia i przemocy w rodzinie. Jego cechą nadrzędną jest kompleksowość i szybkość działania.

W ramach testowania planowane jest: uruchomienie Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego (zatrudnienie Konsultanta - umowa o pracę-dodatek do wynagrodzenia na 24 m-ce, wyposażenie biura, ustalenie harmonogramu dyżurów specjalistów: Psycholog - 1h 4 razy w miesiącu, Doradca zawodowy - 1h 2 razy w miesiącu, Pracownik socjalny - 2h 2 razy w miesiącu, Policjant - 1h 1 raz w miesiącu, Prawnik - 1h 4 raz w miesiącu).

Uruchomienie linii telefonicznej z numerem 801..., testowanie sposobów komunikacji z Zespołem Użytkowników, kontakty bezpośrednie z Odbiorcami, w tym testowanie interwencji-udzielanie pomocy oraz zbieranie informacji na temat działania projektu (uwagi, bariery, propozycje, itp.).

W ramach testowania, wsparciem zostanie objętych 15 Odbiorców, tak by tworzyli jedną grupę warsztatową.

W ramach testowania (działanie „testowanie” nie jest zawarte w modelu działania Punktu jest realizowane tylko i wyłącznie na potrzeby projektu - wynika to z faktu, iż jest działaniem kosztownym i tylko jego wysoka skuteczność, potwierdzona na etapie testowania może warunkować wprowadzenie zapisu do Modelu w jego ostatecznej wersji), Punkt Informacyjno-Konsultacyjny odpowiada za organizację warsztatów. Tematy przewodnie dla warsztatów zostaną opracowanych w ramach przygotowania modelu wdrażania, np. asertywność, samoobrona, postępowanie ze sprawcą, itp. Dla każdego Odbiorcy przewiduje się 48 godzin warsztatów (koszty: wynagrodzenie psychologa/terapeuty, wynajem sali, zwrot kosztów dojazdu dla Odbiorcy).

Monitorowanie: sprawozdania i notatki służbowe Konsultanta Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego, listy obecności Odbiorców na warsztatach, ankiety z warsztatów, sprawozdania specjalistów, bilingi – przychodzące i wychodzące linii telefonicznej 801... .

Testowanie Instrumentu – Kampania Społeczna

Odbiorcami Kampanii Społecznej są mieszkańcy Powiatu Świdwińskiego (wszystkie grupy społeczne), z których każdy potencjalnie może wystąpić w roli sprawcy, ofiary lub świadka przemocy. Są to ludzie różnorodni z uwagi na ich cechy społeczne, demograficzne i ekonomiczne, ale też różniący się poglądami na zjawisko przemocy w rodzinie (rozdzielanie rodzajów przemocy, potrzebę i sposób reagowania).

Ze względu na formę „dystrybucji” informacji poprzez Kampanię związanych ze stosowaniem przemocy i jej skutkami, należy spodziewać się, że informacje te trafią do szerokiego grona społeczeństwa. Ponadto Kampania zaprojektowana jest uniwersalnie i może być w pełnym lub ograniczonym zakresie zastosowana w innych powiatach województwa zachodniopomorskiego. Pośrednio odbiorcami Kampanii są przedstawiciele wszystkich instytucji i organizacji mogących świadczyć pomoc dla osób doznających przemocy domowej oraz lokalni politycy. Ważne jest pozyskanie ich przychylności w celu budowania szeroko pojętej koalicji na rzecz walki z przemocą w rodzinie.

Głównym celem Kampanii – spójnym z celem programu „Razem Przeciw Razom” – jest zwiększenie poziomu świadomości społecznej (poinformowania), jak różnorodne oblicza może mieć przemoc w rodzinie oraz wskazania, jak należy reagować w zetknięciu z przemocą.

Dodatkowe cele kampanii:

- Promowanie nowej formy pomocy instytucjonalnej – Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego,
- Podniesienie świadomości społecznej w zakresie skutków płynących ze stosowania przemocy w rodzinie, szczególnie świadomości grup wysokiego ryzyka: dzieci i osób starszych,
- Poprawa jakości życia rodzin poprzez promowanie prawidłowych wzorców rodzinnych,

- Zwiększenie oferty pomocowej skierowanej do osób dotkniętych przemocą w rodzinie,
- Podniesienie jakości usług kierowanych do osób dotkniętych przemocą w rodzinie.

Sposób monitorowanie wskaźników rezultatów Kampanii Społecznej zostanie określony przez wykonawcę Kampanii Społecznej wyłonionego w postępowaniu zgodnym z procedurą określoną w Ustawie prawo zamówień publicznych.

Określone w projekcie narzędzia kampanii: opracowanie wizualizacji KS (opracowanie logo, projekty plakatów, ulotek, opracowanie księgi wizualizacji, zakup zdjęć z banku, itp.), organizacja konferencji (zachodnia i wschodnia część województwa zachodniopomorskiego), plakaty, reklama radiowa, ulotki, kwartalnik o projekcie, artykuły sponsorowane, roll upy, billboardy, bransoleta, magnes z danymi interwencyjnymi.

W ramach testowania, planowane jest: opracowanie wizualizacji KS (opracowanie logo, projekty plakatów, ulotek, opracowanie księgi wizualizacji, zakup zdjęć z banku, itp.), organizacja konferencji (zachodnia i wschodnia część województwa zachodniopomorskiego).

Proponowane zmiany w zakresie narzędzi i uzasadnienie tych zmian:

- a) rezygnacja z reklamy radiowej w ujęciu klasycznego spotu reklamowego dla tej kampanii, a pozostawienie jej jedynie w formie krótkiego komunikatu przypominającego o realizacji projektu „Razem Przeciw Razom” oraz informującego o niektórych działaniach Kampanii, szczególnie o happeningu; 20 emisji zaplanowanych w projekcie w każdym z dwóch lat przewidzianych na kampanię jednego radiowego spotu reklamowego, który jest bardzo ulotny, to za mało, by zwrócić uwagę słuchaczy. Natomiast krótkie komunikaty informacyjne na potrzeby całego projektu i samej kampanii, w tym szczególnie najważniejszego jej wydarzenia jakim jest happening, spełni swoją komunikacyjną rolę.
- b) zamienić na inne następujące nośniki:
 - Kwartalnik o projekcie na dwie formy wydań – informator (poradnik) dla instytucji zaangażowanych w pomoc ofiarom przemocy w rodzinie oraz magazyn (pismo) o przemocy w rodzinie dla potencjalnych osób doświadczających przemocy. Tego rodzaju wydawnictwo nie powinno mieć cyklicznego charakteru kwartalnika. Regularna edycyjność jest niezwykle zobowiązująca i w przypadku braku odpowiednich materiałów narzędzie „słabnie” i upada. Taki magazyn tematyczny powinien być epizodyczny, ponieważ zawiera na ogół zawsze prawdziwe i niestarzące się informacje – dla instytucji bardziej „proceduralne” i bez szczególnych rozwiązań graficznych, a dla czytelników (potencjalnych ofiar, świadków) podane bardziej przyjaźnie.
 - bransoletę na brelok, Plastikowa bransoleta jest popularnym nośnikiem informacji o prostej treści i symbolem wyrażającym postawę osoby noszącej (w ostatnich latach stosowanym w zakresie poparcia dla profilaktyki lub walki z różnymi chorobami). Brelok (np. do kluczy) jest produktem i nośnikiem również popularnym, ale bardziej użytecznym i przyjaźnie odbieranym oraz „przenoszącym” więcej informacji.
- c) wprowadzić następujące nośniki:
 - torby na zakupy dla dorosłych wykonane z trwałej tkaniny bawełnianej z nadrukowanym obrazem dotyczącym przemocy i uniwersalnym hasłem kampanii. Torby są bardzo przydatnym i długo żyjącym nośnikiem. Użytkownik niezmiennie deklaruje poparcie dla określonej idei lub zjawiska. Stosunkowo niski koszt wykonania.
 - długopisy z uniwersalnym hasłem kampanii, to popularny i użyteczny nośnik informacji, a przy tym charakteryzujący się niskim kosztem zakupu.
 - Happening z wyraźną i wstrząsającą symboliką śmiertelnych ofiar przemocy w rodzinie oraz „rozprawieniem się” z popularnymi mitami o przemocy domowej. Happening to bezpośrednie wydarzenie promocyjne o dużym i głębokim działaniu emocjonalnym. Dobrze zorganizowane i nagłośnione bywa zwykle bardzo skuteczne. Największym problemem wpływającym na skuteczność działania jest pożądana frekwencja (dotarcie do osób najbardziej odpowiednich) i, mający z nią związek, wybór terminu spotkania.

Monitoring prowadzony jest na dwóch poziomach: zarządzania projektem oraz testowania produktu finalnego. Za monitoring odpowiada specjalista ds. sprawozdawczości i monitoringu, który bezpośrednio nadzoruje pracę zespołu testującego, śledzi postępy prac oraz analizuje gromadzone

informacje na potrzeby zarządzania ryzykiem i zmianą. Będzie współpracował z ewaluatorem zewnętrznym poprzez wspomaganie procesu decyzyjnego, będzie umożliwiał zarządzanie informacją, ułatwiał znajdowanie rozwiązań w sytuacjach, kiedy zostaną zidentyfikowane zagrożenia.

Równocześnie na drugim poziomie testowania za monitoring odpowiadać będą bezpośrednio eksperci zaangażowanie w tworzenie modelu produktu finalnego. Monitoring ten będzie prowadzony na potrzeby zarządzania, jakością definiowaną, jako stopień zaspokojenia potrzeb odbiorców oraz spełnienia wymagań testowanego produktu innowacyjnego. Spotkania zespołu testującego ze specjalistą ds. monitoringu będą odbywały się raz w miesiącu.

V. Sposób sprawdzenia, czy innowacja działa

Weryfikacja skuteczności testowanej innowacji oraz jej efektów będzie prowadzona poprzez rozbudowane działania monitoringowe, ewaluację wewnętrzną oraz ewaluację zewnętrzną. Zasadnicze efekty zastosowania innowacji, jakie powinny pojawić się po jej testowaniu, uzasadniające możliwość jej stosowania na szerszą skalę, to:

1. Efekty bezpośrednie zastosowania innowacji:
 - Opracowany Model eliminuje identyfikowane dotychczas bariery w komunikacji między instytucjami niosącymi pomoc ofiarom przemocy w rodzinie. Dzięki wyłonieniu członków Zespołu Użytkowników, którzy stają się swoistymi „liderami” w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie w swoich instytucjach, podniesiony zostaje również zakres odpowiedzialności za ich działania pomocowe.
 - Podniesienie szybkości przepływu i jakości informacji uzyskana zostaje poprzez działanie Instytucji Wdrażającej lub Lidera Zespołu Użytkowników, która staje się odpowiedzialna za koordynację i monitorowanie działania Zespołu Użytkowników
2. Sposób oceny wyników testowania - polegający na opracowaniu raportu metodologicznego ewaluacji zewnętrznej i wewnętrznej. Ewaluacja zostaną objęte następujące grupy:
 - odbiorcy projektu – wywiady kwestionariuszowe (standaryzowane lub częściowo standaryzowane),
 - Zespół Użytkowników – indywidualne wywiady pogłębione, niestandaryzowane.

W celu przeprowadzenia badania efektów testowanego modelu, jak również, jakości testowanego produktu finalnego zostanie zlecona ewaluacja zewnętrzna (usługa). Już w początkowym etapie uruchomienia procesu testowania powstanie raport metodologiczny – szczegółowa koncepcja badania ewaluacyjnego wraz z niezbędnymi narzędziami badawczymi. Ewaluacja będzie miała charakter ewaluacji bieżącej (on – going). Ewaluator zewnętrzny zostanie wyłoniony zgodnie z procedurą Prawo zamówień publicznych, w I kwartale 2012 roku i obejmie badaniami rok 2011, 2012 i 2013. Z poszczególnych etapów badań, zostanie sporządzony raport, natomiast płatność za przeprowadzone zadanie nastąpi w IV kwartale 2013 roku. Należy podkreślić, że wybór wykonawcy będzie realizowany w oparciu o kryteria, wśród, których cena nie będzie odgrywać jedynej i bardzo istotnej roli.

Szczegółową procedurę wyłonienia ewaluatora prezentuje poniższa tablica:

<i>Wymagania wobec ewaluatora</i>	<i>Zakres ewaluacji</i>	<i>Zadania ewaluatora</i>
<ul style="list-style-type: none"> • wykształcenie wyższe; • znajomość technik ewaluacyjnych obowiązujących przy realizacji projektów współfinansowanych z funduszy europejskich; • minimum dwa lata doświadczenia w prowadzeniu badań ewaluacyjnych projektów współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej; • znajomość problematyki związanej z wdrażaniem funduszy strukturalnych Unii Europejskiej w okresie programowania 2007-2013, w tym programu operacyjnego Kapitał Ludzki; • referencje co najmniej od 2 zleceniodawców. 	<p>Przeprowadzenie ewaluacji modelu Produktu Finalnego w zakresie jego:</p> <ul style="list-style-type: none"> - skuteczności (korzyści dla Zespołu Użytkowników) - efektywności - adekwatności - możliwości zastosowania przez inne powiaty <p>w kontekście:</p> <ul style="list-style-type: none"> - odbiorców innowacji - użytkowników: <p>poziom instytucjonalny, poziom kadrowy (użytkownicy projektu). Przeprowadzenie ewaluacji realizacji projektu</p>	<p>Sporządzenie raportu z ewaluacji zawierającego:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opis celów badania oraz jego przedmiotu i zakresu; • pytania i kryteria badawcze; • zastosowaną metodologię; • opis przebiegu badania i ograniczeń (problemów napotkanych w toku jego realizacji); • opis wyników badania; • wnioski i rekomendacje odnośnie ostatecznego kształtu Produktu Finalnego • wnioski i rekomendacje odnośnie usprawnienia procesu zarządzania projektem

Ewaluacja będzie miała charakter usprawniający i wskazujący kierunki ewentualnych zmian i modyfikacji produktu finalnego. Skupi się na ocenie projektu w kontekście osiągnięcia zakładanych celów i wypracowanych rezultatów w odniesieniu do istotnych kryteriów oceny takich jak: skuteczności (korzyści dla grup docelowych), efektywności, adekwatności, stopnia skomplikowania produktu, możliwości zastosowania przez użytkowników.

Ewaluacja zewnętrzna oparta będzie o narzędzia jakościowe (scenariusze wywiadów, analiza dokumentacji) i ilościowe (kwestionariusze ankiet, indywidualne wywiady pogłębione).

Prowadzona również będzie ewaluacja wewnętrzna projektu o charakterze formatywnym, która będzie miała na celu ocenę sposobu wdrażania projektu na etapie testowania i następnie upowszechniania. W tym celu będą organizowane spotkania zespołu ds. opracowania produktu, zespołu testującego model, a także zespołu zarządzającego projektem. Podczas spotkań będą omawiane poszczególne fazy realizacji modelu i produktu finalnego wraz z wykorzystywanymi narzędziami pracy. Ocenie będą podlegały również procesy komunikacyjne: wykorzystujące wszystkie nowoczesne narzędzia, służące lepszemu „nadawaniu” i „odbieraniu” komunikatów. Telefon, stacjonarny, komórkę (SMS), pocztę internetową (e-mail), fax i różne inne nośniki informacji do tworzenia bazy danych dla lepszego przepływu informacji pomiędzy członkami Zespołu Użytkowników. Szczegółowy opis narzędzia do komunikacji, stanowi załącznik do strategii.

Ważnym elementem ewaluacji wewnętrznej będzie odpowiedź na pytanie: czy członkowie Zespołów Użytkowników i grupy Zespołu Użytkowników zapewniają osobistą wymianę informacji, czy praca w zespole w formie „burzy mózgów” daje innowacyjne rozwiązanie problemu, czy następuje werbalna wymiana wiedzy i doświadczenia.

Na każdym etapie ewaluacji oraz monitoringu funkcję nadzorującą będzie pełnił asystent kierownika projektu. W ewaluację wewnętrzną zostaną zaangażowani również koordynator partnera, księgowy projektu, specjalista ds. sprawozdawczości i monitoringu, osoby te będą odpowiedzialne za gromadzenie i analizę danych, czyli prowadzenie prac związanych ze zbieraniem danych dotyczących realizacji projektu. Dane będą pochodziły z dwóch źródeł – z jednej strony będą miały charakter tzw. badań *field research* i będą prowadzone w formie częściowo standaryzowanych wywiadów z osobami zaangażowanymi w realizację projektu; z drugiej strony dane będą pochodziły ze źródeł wtórnych, wewnętrznych – dokumentacja projektowa, (czyli będą to badania typu, *desk research*). Zgromadzone dane zostaną przeanalizowane pod kątem założonych kryteriów ewaluacyjnych.

Efekty ewaluacji wewnętrznej i monitorowania będą kluczowym źródłem informacji dla bieżącej oceny i ewaluacji końcowej.

VI. Strategia upowszechniania

Celem głównym działań upowszechniających jest szeroko rozumiana informacja o produkcie finalnym, która ma dotrzeć do potencjalnych Użytkowników innowacji na terenie województwa zachodniopomorskiego, do końca 2013 roku. Cel ten zostanie osiągnięty poprzez wzrost wiedzy i świadomości szerokiego kręgu przedstawicieli grup docelowych (decydentów), w zakresie zasad i sposobów wdrażania do praktyki działań dotyczących przeciwdziałania przemocy oraz płynących z tego korzyści.

Cele szczegółowe upowszechniania to:

1. uwrażliwienie społeczności lokalnej - mieszkańców na pogłębiający się problem przemocy w rodzinie oraz podniesienie świadomości o istnieniu różnych form przemocy, jednocześnie pokazanie metod skutecznego wspierania osób dotkniętych przemocą
2. zwrócenie uwagi interesariuszy, zwłaszcza instytucjom pierwszego kontaktu na możliwości rozwiązywania problemu przemocy w rodzinie poprzez wykorzystanie innowacyjnego modelu;
3. promowanie „dobrych praktyk” i przeniesienie doświadczeń wypracowanych w ramach projektu z poziomu powiatu na poziom regionalny i krajowy w zakresie tworzenia mechanizmów niwelowania skutków przemocy domowej
4. popularyzacja wypracowanego modelu przeciwdziałania przemocy w rodzinie wśród samych zainteresowanych, czyli osób dotkniętych przemocą, które poprzez działania w ramach Kampanii Społecznej i działalność Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego mogą skłonić się do skorzystania z pomocy.

Założeniem upowszechniania składającego się z trzech wzajemnie wzmacniających swoje działanie instrumentów produktu finalnego, jest możliwość implementacji tego rozwiązania na obszarze każdego powiatu w województwie zachodniopomorskim oraz każdym powiecie w kraju. Aktualny kształt produktu finalnego jest gotowy do wdrożenia i nie są wymagane żadne zmiany w strategii upowszechniania, wskazanej w strategii wdrażania, projektu innowacyjnego testującego. Zaplanowane działania związane z jego upowszechnianiem wśród grup docelowych oraz przekazanie do powszechnego stosowania pozostają bez zmian.

1. Grupy docelowe działań upowszechniających:

Decydenci - władze powiatowe w tym przewodniczący rad powiatów, starostwie, szefowie instytucji pierwszego kontaktu w województwie zachodniopomorskim – nie mniej niż 36 osób,

Potencjalni Użytkownicy - pracownicy i przedstawiciele instytucji pierwszego kontaktu z obszaru województwa zachodniopomorskiego - 700 osób oraz przedstawiciele służb i instytucji pracujących z ofiarami i sprawcami przemocy, a w szczególności do: pracowników punktów konsultacyjnych, policjantów, pracowników socjalnych, członków gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, nauczycieli i przedstawicieli placówek oświatowych, pracowników lecznictwa odwykowego, przedstawicieli organizacji pozarządowych i samorządów lokalnych, specjalistycznych ośrodków dla ofiar przemocy, centrów i ośrodków interwencji kryzysowych oraz placówek ochrony zdrowia z terenu całego kraju jako uczestników „Interdyscyplinarnego szkolenia dla osób pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie”, dotowanego przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (PARPA) prowadzonego przez Stowarzyszenie „Niebieska Linia” (Szkolenie spełnia warunki tzw. I stopnia Studium Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie SPPwR i kończy się odpowiednim certyfikatem MEN-u) – 70 osób.

Odbiorcy - co najmniej 20 000 osób z terenu Powiatu Świdwińskiego jako odbiorcy prowadzonej Kampanii Społecznej.

Upowszechnianie produktu jest realizowane od momentu rozpoczęcia działań projektowych.

2. Plan działań upowszechniających:

Należy zwrócić uwagę, że działania upowszechniające (promocja i informacja) oraz działania włączające do głównego nurtu polityki wzajemnie się przenikają i niejednokrotnie trudno jednoznacznie określić ich charakter i rozdzielić zastosowane metody i ich efekty. Stąd też realizatorzy zdecydowali o opracowaniu jednej spójnej strategii upowszechniania oraz włączania do

głównego nurtu polityki, zakładając, że wszystkie zastosowane metody i techniki przyczyniają się w sposób bezpośredni lub pośredni do osiągnięcia celów dla obu typów strategii.

I faza projektu

Seminarium RAZEM PRZECIW RAZOM (2 seminaria). W ramach upowszechniania i włączania do głównego nurtu polityki zaproszono na spotkania Przewodniczących Komisji Społecznych z Rad Powiatów na terenie województwa zachodniopomorskiego. Prezentowano wstępne założenia projektu i produktu finalnego, częściowe wyniki badań, plan realizacji działań projektowych oraz zachęcano do wdrożenia wypracowywanych rozwiązań – liczba uczestników Seminariów 60 osób.

Od początku realizacji projektu prowadzona jest i aktualizowana na bieżąco **strona www projektu** – Liczba odwiedzin w I fazie – 1. 200 (stan z dn. 26. 09. 2011 r.)

Promocja projektu – prasa lokalna, radio, artykuły w biuletynie powiatu. Działania te odbywają się bezkosztowo, szczególnie w sytuacjach, gdy następują wydarzenia medialne, np. Seminaria.

Upowszechnianie za pośrednictwem wszystkich Członków Zespołu Użytkowników – 45 osób z 29 instytucji (Sąd, Prokuratura, Zespoły kuratorskie, Miejskie Ośrodki Pomocy Społecznej, Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej, Ośrodki wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie, Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne, Szkoły, Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie, Komendy Policji i Rewiry Dzielnicowe, Organizacje pozarządowe niosące pomoc ofiarom i sprawcom przemocy w rodzinie).

II faza projektu

Bieżące prowadzenie oraz aktualizacja strony www projektu.

Publikacje Raportów (zarówno druk – po 500 egz. wersji syntetycznej Raportu z badań ilościowych dzieci i młodzieży, Raportu z badań ilościowych dorosłych oraz Raportu – Analiza i ocena obecnie działającego systemu). Papierowe wersje publikacji zostaną przekazane uczestnikom konferencji upowszechniającej oraz będą dystrybuowane do zainteresowanych instytucji i organizacji pozarządowych zajmujących się tematyką przemocy. Publikacje zamieszczone zostaną także w wersji elektronicznej na stronie projektu.

Promocja projektu – prasa lokalna, radio, artykuły w biuletynie powiatu – zadanie realizowane ciągle jak w pierwszej fazie projektu, ze znacznie zwiększoną intensywnością z uwagi na fakt prowadzenia aktywnych działań w procesie testowania

Upowszechnianie za pośrednictwem wszystkich Członków Zespołu Użytkowników – 45 osób z 29 instytucji – jak w I fazie.

Oznakowanie wszystkich dokumentów (zarówno Lider jak i Partner) – jw. działanie ciągle

Konferencje upowszechniające we wschodniej i zachodniej części województwa - Realizator zorganizuje 2 konferencje upowszechniające, na które zaproszeni zostaną przedstawiciele (ok. 100 osób) różnych grup interesariuszy opisanych powyżej. Przewiduje się, iż efektem zorganizowanej konferencji będzie ożywienie dyskusji wokół problematyki przemocy w rodzinie oraz zaprezentowanie potencjału i możliwości tkwiących w wypracowanym modelu.

Upowszechnianie **podczas udziału w szkoleniach dla profesjonalistów w których udział bierze pracownik PIK** – zgodnie z opisem w grupach docelowych

Przekazanie wyników badań dla Urzędu Marszałkowskiego Województwa Zachodniopomorskiego (do Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej) – w szczególności pełnych Raportów z badań ilościowych zarówno dzieci i młodzieży jak również dorosłych

Artykuł do Biuletynu wydawanego przez Regionalny Ośrodek Pomocy Społecznej – informacja o działaniach projektowych oraz na temat wstępnej wersji produktu finalnego.

Kampania społeczna – w części stanowi również działanie upowszechniające jako narzędzie powodujące efekt informacyjny. Kampania prowadzona zgodnie z opisem w Załączniku.

Zewnętrzne konferencje/seminaria/spotkania tematyczne – realizator będzie aktywnie uczestniczył w konferencjach/seminariach/spotkaniach środowiska instytucji pierwszego kontaktu i organizacji pozarządowych działających na rzecz osób dotkniętych przemocą. Realizatorzy skoncentrują się na prezentacji założeń innowacyjnego modelu i produktu finalnego oraz na upowszechnianiu efektów testowania innowacji.

VII. Strategia włączania do głównego nurtu polityki

Celem działań włączających do głównego nurtu polityki (mainstreaming) jest zapoznanie decydentów politycznych (na szczeblu gminy, powiatu), instytucji pierwszego kontaktu z przypadkami przemocy (na poziomie gminy, powiatu i województwa), organizacji pozarządowych działających w obszarze przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu i członków Regionalnej Sieci Tematycznej z produktem finalnym oraz zaimplementowanie go do powszechnego stosowania.

Interesariusze działań:

- osoby biorące udział w procesie legislacyjnym na szczeblu gminnym, powiatowym i wojewódzkim (wójtowie i przewodniczący rad miast i gmin z terenu województwa zachodniopomorskiego oraz starostowie i przewodniczący rad powiatów z terenu województwa zachodniopomorskiego kierujący instytucjami należącymi do Zespołu Użytkowników, marszałek województwa będący organem nadrzędnym dla Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Szczecinie,
- potencjalni członkowie Zespołu Zarządzającego, czyli pracownicy instytucji pierwszego kontaktu z przypadkami przemocy w rodzinie, zajmujący się tym problemem oraz szefowie tychże instytucji,
- członkowie Regionalnej Sieci Tematycznej, którzy mają możliwość rekomendacji produktu do dalszego wykorzystania.

Działania włączające zostały zaplanowane we wniosku o dofinansowanie projektu i są komplementarne do działań podejmowanych w ramach strategii upowszechniania. Obejmują w szczególności:

Wykorzystanie zaproponowanego modelu pracy przez Zespół Użytkowników.

Działanie Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego w oparciu o model planu pracy i harmonogramu.

Przeprowadzenie Kampanii Społecznej zgodnie z zaplanowanym scenariuszem.

Rekomendacja Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Szczecinie dla powszechnego stosowania produktu.

Przesłanie do przewodniczących rad powiatów i starostów powiatów z terenu województwa zachodniopomorskiego (jako decydentów i/lub organów nadrzędów dla instytucji pierwszego kontaktu znajdujących się na terenie poszczególnych powiatów), produktu finalnego składającego się z trzech gotowych do zaimplementowania modeli, wraz projektem uchwały deklarującej włączenie produktu do powszechnego stosowania (jako odrębne elementy bądź jako elementy programów przeciwdziałania przemocy w rodzinie) – we wniosku o dofinansowanie realizacji projektu przewidziano przesłanie produktu pocztą tradycyjną, dodatkowo planuje się dołączenie wersji elektronicznej dokumentów oraz przekazanie ich drogą elektroniczną – I-II kwartał 2013 roku.

Organizacja szkolenia dla przedstawicieli rad powiatów i/lub starostów powiatów województwa zachodniopomorskiego – przewiduje się organizację szkolenia dla maksymalnie po 2 przedstawicieli powiatów ziemskich z terenu województwa zachodniopomorskiego. Koszty organizacji szkolenia uwzględniają wynagrodzenie wykładowcy tym koszty dojazdu, wynajem sali, materiały szkoleniowe, poczęstunek. Zakłada się organizację szkolenia w 4 grupach szkoleniowych. Tematyka szkolenia obejmować będzie w szczególności: prezentację trzech modeli składających się na produkt finalny, trudności w realizacji projektu i sposoby radzenia sobie z nimi, dobre praktyki, produktu, dobre praktyki, przedstawienie raportów z badań ilościowych i jakościowych – III-IV kwartał 2013 roku.

Jak wykazała dotychczasowa realizacja projektu, możliwe i potrzebne (aby dotrzeć do jak najszerszego grona instytucji, które zaimplementują rozwiązania zaproponowane w produkcie, jest zastosowanie również dodatkowych działań w zakresie mainstreaming. Jest to:

Przekazanie instytucjom publicznym na terenie całego kraju, drogą elektroniczną²⁷, informacji o projekcie oraz linku do strony www.razemprzeciwrazom.pl z gotową do zaimplementowania syntetyczną wersją produktu. Przesłana zostanie również informacja o tym, że aby otrzymać pełną wersję produktu należy się skontaktować z realizatorem projektu (podane zostaną dane kontaktowe). Działania będą powtarzane raz na kwartał do końca realizacji projektu.

Realizację wszystkich działań włączających zaplanowano do realizacji w II fazie projektu. Działania podjęte w ramach włączania do głównego nurtu polityki mają służyć rozpowszechnieniu produktu finalnego wśród jak najszerszego grona jego potencjalnych użytkowników.

²⁷ Lista mailingowa została utworzona poprzez wyekstrahowanie adresów mailowych z bazy zamieszczonej na stronie www.pib.gov.pl. Poprawnych, niepowtarzających się adresów na terenie całego kraju jest około 11 tysięcy.

VIII. Kamienie milowe II etapu projektu

W realizacji II etapu projektu można wyróżnić 8 istotnych kamieni milowych, których osiągnięcie stanowi istotne etapy realizacji projektu. Wykaz kamieni milowych zawarto poniżej wraz z określeniem terminu ich występowania:

1. Zatrudnienie Konsultanta i uruchomienie Punktu Informacyjno – Konsultacyjnego – styczeń 2012
2. Rozpoczęcie Kampanii Społecznej – luty 2012
3. Doradztwo prawne i psychologiczne w ramach Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego – marzec 2012
4. Zatrudnienie Ewaluatora zewnętrznego – marzec 2012
5. Zakończenie szkoleń dla Członków Zespołu Użytkowników – czerwiec 2013
6. Konferencje upowszechniające – wrzesień 2013
7. Opracowanie ostatecznej wersji produktu finalnego – wrzesień 2013
8. Zakończenie szkoleń dla przedstawicieli Rad Powiatów w ramach upowszechniania – listopad 2013

IX. Analiza ryzyka

Obszar ryzyka	Prawdo- podobieństwo wystąpienia ¹	Wpływ na realizację Projektu ²	Istotność zagrożenia ³	Sposób ograniczenia wystąpienia zagrożenia
REALIZACJA PRODUKTÓW FINALNYCH				
1	2	3	4	5
<p>1. Bariery komunikacyjne między Liderem i Partnerem. <i>Dobra współpraca między Liderem i Partnerem stanowi jeden z podstawowych warunków wypracowania Produktów Finalnych wysokiej jakości i skuteczności, dostosowanych do specyfiki danego obszaru oraz odpowiadających na problemy zidentyfikowane na etapie diagnozy.</i></p>	3	2	6	<ul style="list-style-type: none"> - wcześniejsze zaplanowanie realizacji osobistych spotkań Lidera i Partnera w celu systematycznego wyjaśniania zaistniałych rozbieżności, - zmiana sposobu komunikacji pomiędzy Liderem i Partnerem
<p>2. Niechęć instytucji do implementacji Produktu na etapie jego upowszechniania na terenie innych powiatów. <i>Implementacja Produktów Finalnych na terenach innych powiatów stanowi integralny element realizacji Projektu. Małe zainteresowanie Produktami ze strony władz innych powiatów stanowi zagrożenie dla realizacji Projektu oraz ogranicza możliwości obiektywnej oceny jego przydatności i skuteczności w rozwiązywaniu zdiagnozowanych problemów.</i></p>	2	3	6	<ul style="list-style-type: none"> - systematyczna prezentacja (np. w formie krótkich komunikatów w formie papierowej) postępów w realizacji Projektu na terenie Powiatu Świdwińskiego, - zmiana sposobu komunikacji z Przewodniczącymi Komisji Społecznych w Radach Powiatów na terenie województwa, - lobbing w Radach Powiatów.
<p>3. Nie przystąpienie do Projektu wszystkich instytucji pierwszego kontaktu (jako konsekwencja zasady dobrowolności), w tym organizacji pozarządowych. <i>Jednym z warunków skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie jest wzajemna koordynacja i kompleksowość działań wszystkich instytucji pierwszego kontaktu. Nie przystąpienie do Zespołu którejs z instytucji powoduje lukę w projektowanym systemie zmniejszającą jego skuteczność.</i></p>	3	2	6	<ul style="list-style-type: none"> - odpowiednie sformułowanie zaproszeń zawierających kluczowe cele i wartości Projektu, - osobisty kontakt z przedstawicielami instytucji poprzez organizację spotkania poprzedzającego podpisanie listów intencyjnych, - zagwarantowanie możliwości przystąpienia do Projektu w czasie jego realizacji.
<p>4. Zbyt liczny skład Zespołu Użytkowników. <i>Rozwiązywanie konkretnych przypadków w ramach testowania Produktu wymaga bezpośredniej komunikacji między członkami ZU oraz osobistych spotkań. Zbyt liczny skład ZU może sparaliżować jego pracę i wprowadzać chaos komunikacyjny</i></p>	2	3	6	<ul style="list-style-type: none"> - ścisłe przestrzeganie zawartych w modelu pracy Zespołu Użytkowników kryteriów doboru jego członków, - położenie nacisku na pracę nad przypadkami w grupach roboczych o ograniczonym (ze względu na zasięg terytorialny i merytoryczny) składzie.

<p>5. Przypadkowy skład Zespołu Użytkowników niegwarantujący odpowiedniego poziomu profesjonalizmu jego działań.</p> <p><i>Doświadczenie w pracy z ofiarami i sprawcami, znajomość odpowiednich procedur oraz wypracowana przez lata pracy sieć kontaktów stanowi kluczowy kapitał pracowników instytucji pierwszego kontaktu. Wydelegowanie osób do pracy w Zespole nieposiadających takiego kapitału może przyczynić się do niepowodzenia działania modelu pracy Zespołu.</i></p>	2	3	6	<ul style="list-style-type: none"> - podkreślenie, podczas spotkania z przedstawicielami (szefami) instytucji pierwszego kontaktu, znaczenia odpowiedniego składu Zespołu Użytkowników dla powodzenia realizacji Projektu, - ściśle przestrzeganie kryteriów doboru członków do Zespołu Użytkowników zawartych w modelu pracy Zespołu.
<p>6. Zbyt „oczywisty” (gwarantujący sukces w rozwiązaniu problemu) dobór Odbiorców do fazy testowania Produktu.</p> <p><i>Zapewnienie końcowego sukcesu Projektowi może stwarzać ryzyko wybrania do testowania takich przypadków, których rozwiązanie wymagać będzie jedynie standardowych, relatywnie prostych procedur.</i></p>	3	2	6	<ul style="list-style-type: none"> - taki dobór Odbiorców, by praca Zespołu obejmowała rozwiązywanie szerokiego spektrum problemów przemocy w rodzinie (przemoc psychiczna, fizyczna, ekonomiczna), - dokonanie oceny wybranych przypadków pod kątem dostosowania ich do założonych w Projekcie celów oraz ich zmiana w przypadku oceny negatywnej.
<p>7. Niewielka frekwencja na happeningach obniżająca siłę ich oddziaływania.</p> <p><i>Happeningi stanowią ważny element składowy Produktu. Poprzez swoją kontrowersyjną, „mocną” formę mają przyczynić się do zwiększenia świadomości istnienia problemu przemocy wśród mieszkańców powiatu. Powodzenie tego elementu kampanii w dużej mierze zależy od frekwencji i aktywnym uczestnictwie odbiorców (mieszkańców powiatu).</i></p>	3	2	6	<ul style="list-style-type: none"> - odpowiednio wcześnie rozpowszechnienie informacji o happeningu wśród mieszkańców powiatu, - zapewnienie informacji o happeningu w szkołach, - włączenie uczestnictwa młodzieży w happeningu w proces dydaktyczny realizowany w placówkach oświatowych, - powtórzenie happeningu.
<p>8. Niska jakość (pod względem, zarówno merytorycznym, jak i atrakcyjności przekazu) prelekcji pedagogów szkolnych.</p> <p><i>Forma wykładu, prelekcji czy pogadanki, jako jedna z form podających, ze względu na swoją statyczność charakteryzuje się małą skutecznością w kontekście przyswojenia i zapamiętania określonych informacji. Zważywszy jeszcze na trudność problematyki przemocy w rodzinie, skuteczność tego rodzaju formy przekazu może okazać się mało skuteczny z punktu widzenia założonych celów kampanii.</i></p>	3	2	6	<ul style="list-style-type: none"> - wcześniejsze sformułowanie i przekazanie oczekiwań co do treści i formy pogadanki, - bieżący monitoring jakości realizacji tego elementu kampanii (uczestnictwo w pogadankach osób odpowiedzialnych za realizację całości Projektu).
<p>9. Nieadekwatność skali problemu do przyjętych w produkcie finalnym rozwiązań.</p> <p><i>Opracowanie Produktów Finalnych poprzedzone zostało pogłębioną diagnozą i analizą problemu przemocy w rodzinie w Powiecie Świdwińskim. Poziom uniwersalności zastosowanych w Produktach rozwiązań może okazać się niewystarczająca dla płynnego i bezproblemowego ich zastosowania na terenach innych powiatów.</i></p>	1	2	4	<ul style="list-style-type: none"> -przyjęcie i wdrożenie odpowiednich metod ewaluacji realizacji poszczególnych Produktów - zastosowanie odpowiednich zmian w Produktach wynikających z wniosków poewaluacyjnych
<p>10. Obsługa Punktu przez osobę o niedostosowanych kwalifikacjach i wiedzy.</p> <p><i>Bezpośredni kontakt z ofiarami przemocy w rodzinie wymaga od osoby prowadzącej Punkt fachowej wiedzy oraz szczególnych predyspozycji: cierpliwości, obiektywizm.</i></p>	2	2	4	<ul style="list-style-type: none"> - sformułowanie i przestrzeganie kryteriów wyboru pracownika do Punktu, - zapewnienie szkolenia pracownikowi przed rozpoczęciem pracy
<p>11. Niewielkie zainteresowanie ze strony dzieci i młodzieży konkursem plastycznym.</p> <p><i>Przeprowadzenie konkursu plastycznego nt. problemu przemocy w rodzinie ma na celu zainteresowanie tą tematyką i uwrażliwienie jak największej liczby dzieci i młodzieży. Małe zainteresowanie konkursem zmniejsza prawdopodobieństwo osiągnięcia tego celu.</i></p>	2	2	4	<ul style="list-style-type: none"> - pozyskanie środków (sponsoring) na atrakcyjne nagrody, - włączenie konkursu w proces dydaktyczny realizowany w ramach lekcji plastyki.

12. Ścisłe związanie upowszechnienia informacji o działalności Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego z realizacją Kampanii Społecznej. <i>Obszarem ryzyka w tym wypadku jest incydentalność (jednorazowość) upowszechnienia idei powstania Punktu. Po realizacji Kampanii Społecznej istnieje prawdopodobieństwo „zamrożenia” działań wśród mieszkańców Powiatu przypominających o istnieniu, celach i metodach działania Punktu.</i>	2	1	3	- zaplanowanie, oprócz działań w ramach Kampanii Społecznej, metod i kanałów informowania mieszkańców powiatu-potencjalnych Odbiorców o działaniach Punktu, - realizacja zaplanowanych działań upowszechniających, - systematyczne monitorowanie rozpoznawalności Punktu wśród mieszkańców
13. Rotacja w składzie Zespołu Użytkowników zaburzająca ciągłość i skuteczność pracy. <i>Skuteczność funkcjonowania Modelu ZU przetestowana zostanie na konkretnych przypadkach rodzin z problemem przemocy w rodzinie, których rozwiązanie stanowić będzie główny cel spotkań ZU. Poznanie potrzeb rodziny, wzajemna koordynacja działań, opracowanie i wdrożenie planu pomocy rodzinie oraz jego monitoring wymaga m.in. ciągłości działań poszczególnych członków ZU. Zmiany w składzie Zespołu powodować mogą zerwanie tej ciągłości w konsekwencji opóźnienia w realizacji zadań ZU.</i>	1	3	3	- zapoznanie z celami i założeniami projektu możliwie szerokiej grupy pracowników w każdej instytucji pierwszego kontaktu, - przestrzeganie sporządzania pisemnych notatek (protokołów) ze spotkań i prowadzenia dokumentacji pracy z Odbiorcami (ofiarami) ułatwiające wdrożenie się do działań nowych członków Zespołu.
14. Niedostosowanie Produktów Finalnych do specyfiki innych powiatów utrudniające ich implementację. <i>Opracowanie Produktów Finalnych poprzedzone zostało pogłębioną diagnozą i analizą problemu przemocy w rodzinie w Powiecie Świdwińskim. Poziom uniwersalności zastosowanych w Produktach rozwiązań może okazać się niewystarczająca dla płynnego i bezproblemowego ich zastosowania na terenach innych powiatów.</i>	1	2	2	- podkreślanie (na etapie upowszechniania) możliwości implementacji wybranych Produktów Finalnych (niekoniecznie wszystkich) - zastosowanie odpowiednich zmian w Produktach Finalnych dostosowujących je do specyfiki innych niż Powiat Świdwiński obszarów
15. Godziny otwarcia PIK-u (godziny otwarcia urzędu) nie gwarantują maksymalnej dostępności dla osób szukających pomocy. <i>Incydenty związane z przemocą w rodzinie najczęściej mają miejsce w godzinach wieczornych i nocnych. Decyzja o zwróceniu się o pomoc zapada często bezpośrednio po takim incydencie. Godziny otwarcia Punktu ograniczają jego rolę, jako alternatywnego dla istniejących już instytucji interwencyjnych (przede wszystkim Policji) miejsca zapewniającego natychmiastową pomoc.</i>	1	2	2	- zapewnienie odpowiedniej przepustowości i bezawaryjności funkcjonowania linii telefonicznej z numerem 801..., - ścisła współpraca z instytucjami pierwszego kontaktu pozwoli na przejęcie przez nie niezbędnych zadań Punktu poza godzinami jego pracy.
16. Zbyt mała, w stosunku do zainteresowania, liczba dyżurów specjalistów. <i>Jedną z głównych barier w skutecznym przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie wskazywaną przez pracowników instytucji pierwszego kontaktu jest niedostateczna liczba specjalistów: terapeutów, psychologów, prawników. Niedostateczne zabezpieczenie odpowiedniej liczby godzin dyżurów specjalistów stwarza ryzyko niepełnej realizacji celów działania Punktu.</i>	2	1	2	- nawiązanie współpracy ze specjalistami działającymi w organizacjach pozarządowych, - wykorzystanie potencjału kadrowego instytucji pierwszego kontaktu.
17. Zbyt mała, nieusystematyzowana i w konsekwencji niezapewniająca efektu synergii, współpraca Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego z Zespołem Użytkowników. <i>Brak ścisłej współpracy, choć nie powoduje niepowodzenia w realizacji projektu, w sposób znaczący może obniżyć skuteczność realizacji celów założonych zarówno w Planie działania PIK, jak i model pracy Zespołu.</i>	2	1	2	- uczestnictwo osoby prowadzącej Punkt w wybranych spotkaniach Zespołu Użytkowników, - uczestnictwo wybranych członków Zespołu Użytkowników w pracy Punktu (grupy wsparcia, dyżury specjalistów).
18. Nie zawiązanie się grup wsparcia przy Punkcie Informacyjno-Konsultacyjnym, Funkcjonowanie tematycznych grup wsparcia stanowi jeden z elementów składających się na	1	2	2	- szerokie rozpropagowanie idei grup wsparcia w instytucjach pierwszego kontaktu, a za ich pośrednictwem – wśród potencjalnych

<i>Produkt Finalny. Zawiazanie takich grup wymaga przede wszystkim chęci i determinacji ofiar (sprawców) przemocy w rodzinie. Często bierność, niepewność i niekonsekwencja odbiorców może stanowić ryzyko nie powstania, lub krótkiej działalności takich grup.</i>				odbiorców, - zabezpieczenie w Punkcie wszechstronnej informacji na temat celów i sposobów działania grup wsparcia (np. w formie ulotek), - zapewnienie ciągłego wsparcia specjalistów dla zawiązanych grup.
19. Wytworzenie się wewnętrznej, niezdrowej konkurencji instytucji pierwszego kontaktu związanej z działalnością Zespołu Użytkowników (nakładanie się działań członków Zespołu i pozostałych pracowników instytucji). <i>Zespół oraz model jego pracy stanowić ma nowe, ponadgminne narzędzie systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Takie usytuowanie Zespołu stanowi ryzyko nakładania się jego kompetencji i działań z działaniami istniejących już podmiotów (np. Zespołów Interdyscyplinarnych).</i>	2	1	2	- zapewnienie (poprzez proces rekrutacji) uczestnictwa w Zespole pracowników, którzy, z racji swoich obowiązków, koncentrują się na przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, - zagwarantowanie szerokiej informacji nt. modelu pracy Zespołu oraz podejmowanych przez niego działań wśród wszystkich pracowników instytucji pierwszego kontaktu.
20. Nieprecyzyjnie wskazane kanały dystrybucji gadżetów kampanii <i>Gadżety, takie jak długopisy, torby, breloki) stanowią atrakcyjne nośniki informacji dla odbiorców. Warunkiem ich skuteczności jako formy utrwalenia przekazu jest przekazanie ich jak najszerszej grupie odbiorców</i>	1	2	2	- zaplanowanie i konsekwentna realizacja rozpowszechniania gadżetów, tak by trafiły one do maksymalnej liczby mieszkańców powiatu – odbiorców kampanii społecznej na każdym etapie jej realizacji
21. Zniechęcenie i spadek zaangażowania w pracę członków ZU <i>Ze względu na specyfikę problemu przemocy w rodzinie, zarówno wynikającą z postawy ofiar, jak i częstego nałożenia się różnorodnych problemów w rodzinie, zaangażowanie, fachowość w pracy z ofiarami i sprawcami nie gwarantuje końcowego sukcesu w postaci przerwania łańcucha przemocy. Stąd pracownicy instytucji pierwszego kontaktu, szczególnie narażani są na wystąpienie symptomu wypalenia zawodowego, zniechęcenie czy popadnięcie w rutynę.</i>	1	2	1	- zapewnienie różnorodności (patrz punkt 4.) rozwiązywanych problemów, - przestrzeganie realizacji zaplanowanych w modelu pracy Zespołu Użytkowników cyklu szkoleń obejmujących m.in. techniki motywacyjne.

Załącznik do strategii:

- Opis Produktu Finalnego.

Powiat Świdwiński/ Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Świdwinie z siedzibą w Polczynie-Zdroju

.....
Imię, nazwisko, funkcja i podpis osób składających strategię

Politechnika Koszalińska/Instytut Polityki Społecznej i Stosunków Międzynarodowych

.....
Imię, nazwisko, funkcja i podpis osób składających strategię